श्री तिलोक जैन ज्ञान प्रसारक मंडळाचे

श्री आनंद महाविद्यालय पाथर्डी,

जि- अहमदनगर

मराठी विभाग आयोजित

मूल्याधिष्ठित प्रमाणपत्र कोर्स

मराठी शुद्धलेखन मुद्रितशोधन

2022-23

-समन्वयक-

प्रा. साबळे संतराम मधुकर

मराठी विभाग

श्री आनंद महाविद्यालय पाथर्डी

श्री आनंद महाविद्यालय पाथर्डी

मराठी विभाग आयोजित

<u>मराठी शुद्धलेखन व मुद्रितशोधन</u>

भाषेच्या प्रमाण स्वरूपाच्या प्रमाण लेखन म्हणजे शुद्धलेखन असे सामान्यपणे म्हणता येईल. समाजात जी भाषा बोलली जाते, त्या भाषेच्या लेखनाचे काही संकेत निश्चित असतात. त्या भाषेचे प्रमाण स्वरूप तिची उच्चारण पद्धती समाजाने लेखनासाठी स्वीकारलेल्या लिपीची क्षमता, भाषेतील उत्पत्ती, व्याकरणिक भेद दाखवण्यासाठी त्या समाजाने घेतलेली भूमिका लेखनाची रूढ झालेली पद्धत इत्यादी सर्वांचा एकत्रित परिणाम होऊन जी भाषा समाजमान्य लेखन पद्धती अस्तित्वात येते तिला त्या समाजाच्या भाषेचे शुद्धलेखन असे म्हणतात. शुद्धलेखनाच्या नियमांना आणि संकेतांना धरून त्या भाषेतील लेखन व्हावे अशी अपेक्षा असते. मुद्रित शोधन म्हणजे तपासणे. संगणकामुळे छपाई यंत्र झपाट्याने बदलत आहे तरीही मुद्रितशोधन हे आवश्यकता आहे. वृत्तपत्रे, साप्ताहिके, नियतकालिके, ग्रंथ, दिवाळी अंक, अहवाल, छोटी पत्रके मोठी– त्यात व आहे होत निर्मिती प्रमाणावर मोठ्या साहित्याची मुद्रित प्रकारात अनेक यासारख्या आहे जाणार वाढत भविष्य. मुद्रित साहित्याच्या मोठ्या प्रमाणावर होणारी वाढ समाजाच्या सामाजिक आणि सांस्कृतिक क्षेत्रातील प्रगतीचे लक्षण आहे. ही वाढ जितकी मोठी तितके मुद्रित शोधकांची आवश्यकता अधिक असते म्हणून मुद्रितशोधनाचे स्वरूप समजावून घेणे गरजेचे आहे.

✓ **मुद्रित शोधनाचे उद्दिष्टे व ध्येय :-**

1. मराठी मातृभाषा असणाऱ्या व्यक्तीला आपल्या भावना व विचार लिखित स्वरूपात मांडता येतात मराठीच्या प्रमाण भाषेचे नियम माहित असणे आवश्यक आहे.
2. वाक्यात येणारी विरामचिन्हे महत्त्वाची असतात. लेखनात त्यांचा योग्य वापर करता येणे आवश्यक आहे.
3. हस्तलिखित मजकूर मुद्रित वा टंकलिखित केल्यावर जो व्यवस्थित मुद्रीत झाला आहे का की नाही हे लेखन नियमानुसार पडताळून पहाणे.
4. शुद्धलेखनाची योग्य ती ओळख करून घेणे.
5. विविध पारिभाषिक संज्ञांचा परिचय होऊन त्यांचा योग्य वापर होण्यासाठी आवश्यक आहे.
6. मुद्रित शोधण्यासाठी भाषा अभ्यासकाला भाषेची उत्तम जाण विकसित करणे.
7. मुद्रितशोधकाला मुद्रण विषय तंत्र परिपूर्ण ज्ञान व दृष्टी देण्याचा प्रयत्न करणे.
8. आपले ज्ञान अद्ययावत ठेवण्यासाठी दृष्टी देणे.
9. कामावरील निष्ठा अनेक विषयांसह समोर आलेल्या मजकुरात रुची व जाण असणे आवश्यक आहे.

✓ **अभ्यासक्रम :-**

1. मराठी भाषा: बोली, लिपी यांचे स्वरूप) –वेळ 4तास)

भाषा व लिपी,
देवनागरी लिपी
मोडी लिपी
मराठी भाषा कशी निर्माण झाली
मराठी व्याकरण आणि सुरुवात,

2. मराठी भाषा : अक्षरज्ञान, स्वरूप व विवेचन)--वेळ 3तास)
मराठी वर्णमाला
मराठी वर्णाक्षरे लेखन व उच्चारण
संधी आणि संधी नियम

3. मराठी भाषा)- :वेळ 4तास)
बोली भाषा
प्रमाण भाषा
भाषा स्वरूप भेद

4. मराठी भाषा: प्रमाण भाषा विषय लेखन नियम)-वेळ 3तास)
लेखन कौशल्य का व कसे
लेखनकौशल्य पहिली पावले
परिच्छेद रचना
उदाहरणे

5. मराठीतील विरामचिन्हे व संकेत खुणा-)-वेळ 3तास)
मराठी वर्णमाला
भाषा वाक्य शब्द
मराठी मुळाक्षरे
स्वर स्वरादी व्यंजने

6. मुद्रित शोधन स्वरूप व आवश्यकता)--वेळ 3तास)
मराठी मुद्रितशोधन संकल्पना व स्वरूप
मुद्रितशोधक|चे गुणविशेष
मुद्रितशोधनाचे महत्व

7. मुद्रित शोधनाची प्रक्रिया व चिन्हे)--वेळ 6तास)
पहिले वाचन- दुसरे वाचन- तिसरे वाचन
मुद्रित शोधनाची यंत्रसामग्री
शब्दकोश
शैली पुस्तिका

चिन्हाचे नाव व अर्थ
चिन्ह कसे लिहावे

8. मराठी भाषेतील नोकरीच्या संधी)-वेळ 2तास) प्रकाशन व्यवसाय
प्रकाशक
मुद्रित शोधक

9. शुद्धलेखन व शुद्धलेखनातील बारकावे व साम्यभेद)-वेळ 4तास) विविध उदाहरणाद्वारे विवेचन

- ✓ **कालावधी 3 महिने (30 तास)**

परिणाम किंवा उपयोगिता-

1) मराठी प्रमाण भाषेचे नियम माहिती होतात.

2) योग्य त्या ठिकाणी वाचन, लेखन ,संभाषण, करताना विरामचिन्हे योग्य पद्धतीने वापरता येतात.

3) शलेखन करून पडताळून पाहता येते.

4) विविध पारिभाषिक संज्ञा चा परिचय होतो.

5) मुद्रण शोधनाचे तंत्र अवगत होऊन, विकसित होण्यास मदत होते.

6) मराठी भाषे संदर्भात आपले ज्ञान अद्ययावत होते.

7) मराठी भाषेविषयी रुची वातावरण निर्माण होते.

8) भाषा स्वरूप साम्य व भेद स्पष्ट करता येतात.

9) विरामचिन्हांचा योग्य पद्धतीने वापर करता येतो.

10)मराठी भाषेतील नोकरीच्या विविध संधी माहिती होऊन त्याची योग्य पद्धतीने तयारी करता येते.

11)मराठी भाषेतील शुद्धलेखन त्यातील बारकावे लक्षात ठेवण्यास मदत होते

- ✓ **संदर्भ ग्रंथ----**

मराठी व्याकरण विवेक - मा.ना.आचार्य

सुबोध मराठी व्याकरण- चंद्रहास जोशी

मराठी शुद्धलेखनप्रदीप-मो.रा.वालिंबे

मराठी व्याकरणाचा अभ्यास- स.ध. **झांबरे**

आधुनिक मराठीचे व्याकरण- स. म. मोने

शास्त्रीय मराठी व्याकरण- मोरो केशव दामले

व्याकरणावरील संकलित लेख- रा. भी .गुंजीकर

शोधनिबंधाची लेखनपद्धती- स.म.मालसे

मुद्रणाचे सौंदर्यशास्त्र- गिरीश दळवी

गोष्ट रसायनांची-रुपेश गुरव

विकिपीडिया

नवा दिवस- मंगेश पाडगावकर

व्यक्तिमत्व परंपरा आणि प्रयोग- अवधूत परळकर

परिमल शब्दकोश- मा.गो.धायगुडे

संहिता संपादन स्वरूप आणि पथ्य- मृदुला जोशी

STUDENT'S LIST: VALUE ADDED CERTIFICATION COURSE

Sr. No.	STUDENT'S NAME	05/01/2023	16/01/2023	23/01/2023	06/02/2023	13/02/2023	20/02/2023	06/03/2023	13/03/2023	20/03/2023	28/03/2023
01	BELGE RUTUJA AJJINATH	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P
02	BHALERAO NAYAN RAJENDRA	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P
03	BHALEROA SALONI GHANASHYAM	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
04	CHAVAN RANGNATH BABASAHB	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
05	DAHIPHALE RAVINDRA RAJENDRA	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
06	DAMALE BHAKTI BALASAHEB	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
07	DHAKANE VAISHNAI EKNATH	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P
08	GITE ADITYA VITTHAL	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P
09	GITE ANITA DINKAR	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
10	HARER NIKITA SANDIP	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
11	KALE SARI TAAINATH	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
12	NAROTE ADINATH BABAN	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P
13	PAKHARE RUTUJA ASHOK	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
14	PALVE NITIN SANJAY	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P
15	POTE PANKAJ ADINATH	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P